

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2006

TÍREOLAÍOCHT – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ LUAIN, 12 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 1.30 GO 4.20

Don Scrúdaitheoir amháin

Cuid a hAON Ceisteanna Gearrfhreagra	Marc
Marc Carnach	
Marc Dícheadaithe	
Marc Glan	

N.B. Ná déan dearmad an páipéar seo a thabhairt ar ais in éineacht le do fhreagarleabhar nó caillfear marcanna.

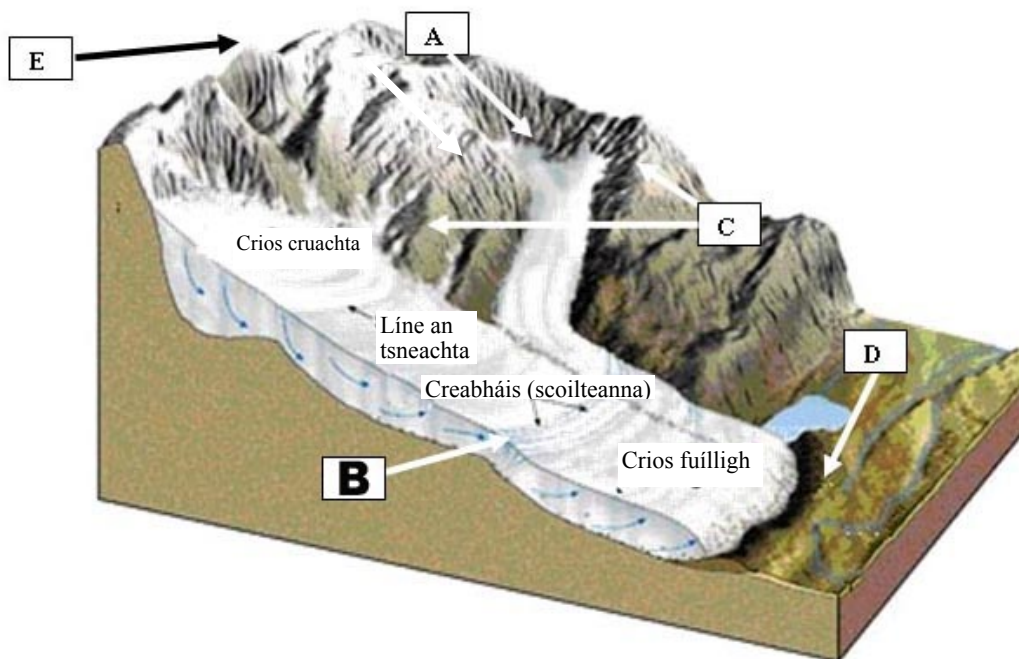
CUID A hAON – CEISTEANNA GEARRFHREAGRA – 100 MARC

Freagair DEICH gceist

Tá na Ceisteanna go léir ar aon mharc

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SNA SPÁSANNA ATÁ ANN DÓIBH

1. Oighriú

Scrúdaigh an léaráid thuas agus ansin meaitseáil **gach** cheann de na tuairiscí sa tábla thíos leis an litir chúil sa léaráid.

Tuairisc	Litir
Log domhain i sliabh ar a dtugtar Coire nó Cirque.	
De réir mar a leánn an t-oighearshruth cruthaíonn sé droim fada ar a dtugtar moiréan tosaigh	
Droim cosúil le scian ar a dtugtar Airéit (Arête)	
Binn phirimidiúil arb é creimeadh oighreach is cúis léi.	
De réir mar a ghluaiseann oighearshruth déantar scoilteanna san oighearchlúid	

[10]

2. Gnéithe Cósta

Scrúdaigh an fótagraf a léiríonn réigiún cósta.

- (i) Ainmnigh **dhá** ghné den shil-leagan atá le feiceáil anseo sna boscaí atá ann dóibh.

Agus

- (ii) An dóichí go bhfuil na tonnta anseo Tógálach **nó** Scriosach?

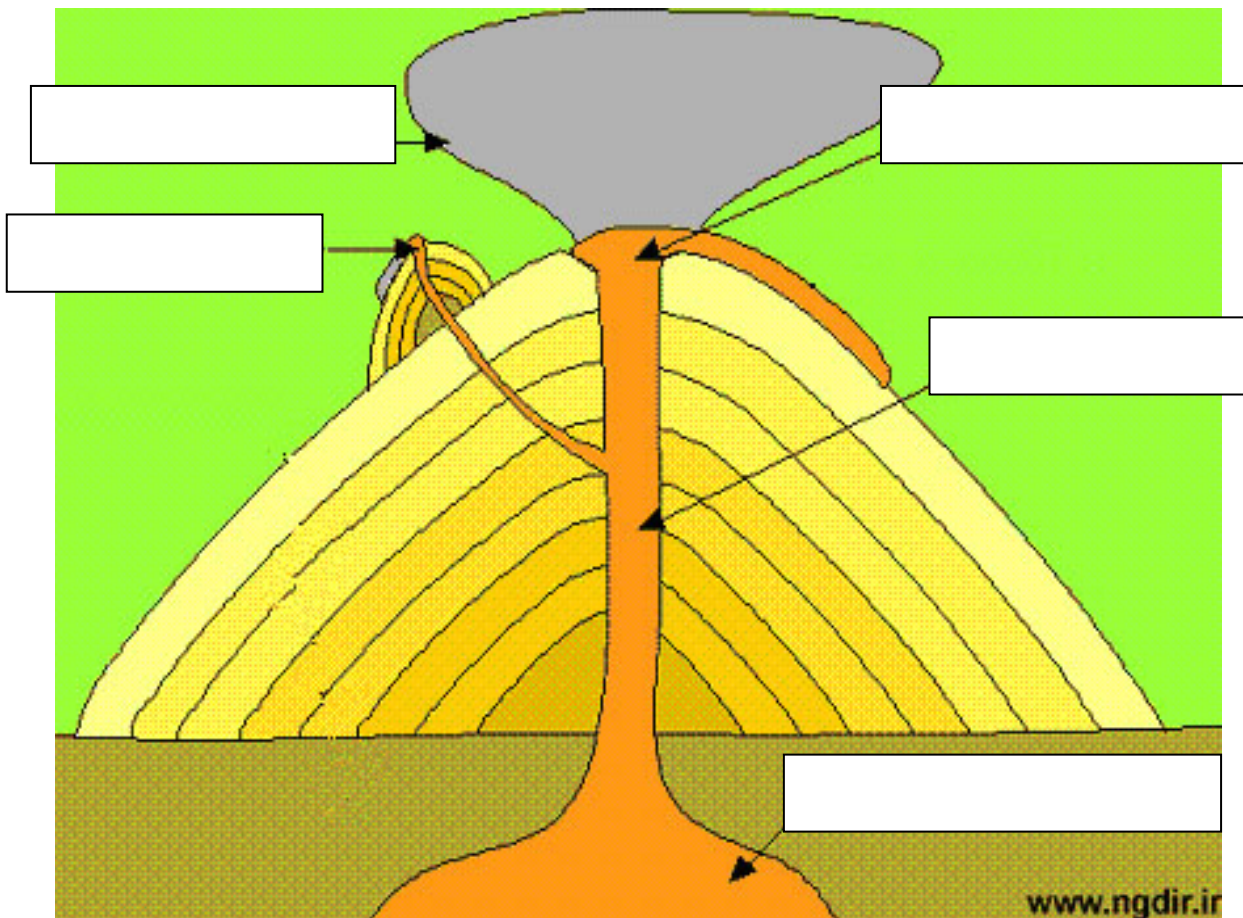
- (iii) Ainmnigh **dhá** shlí ina ndéanann limistéar cósta mar sin leas eacnamaíoch na ndaoine.

Slí 1

Slí 2

[10]

3. Bolcáin

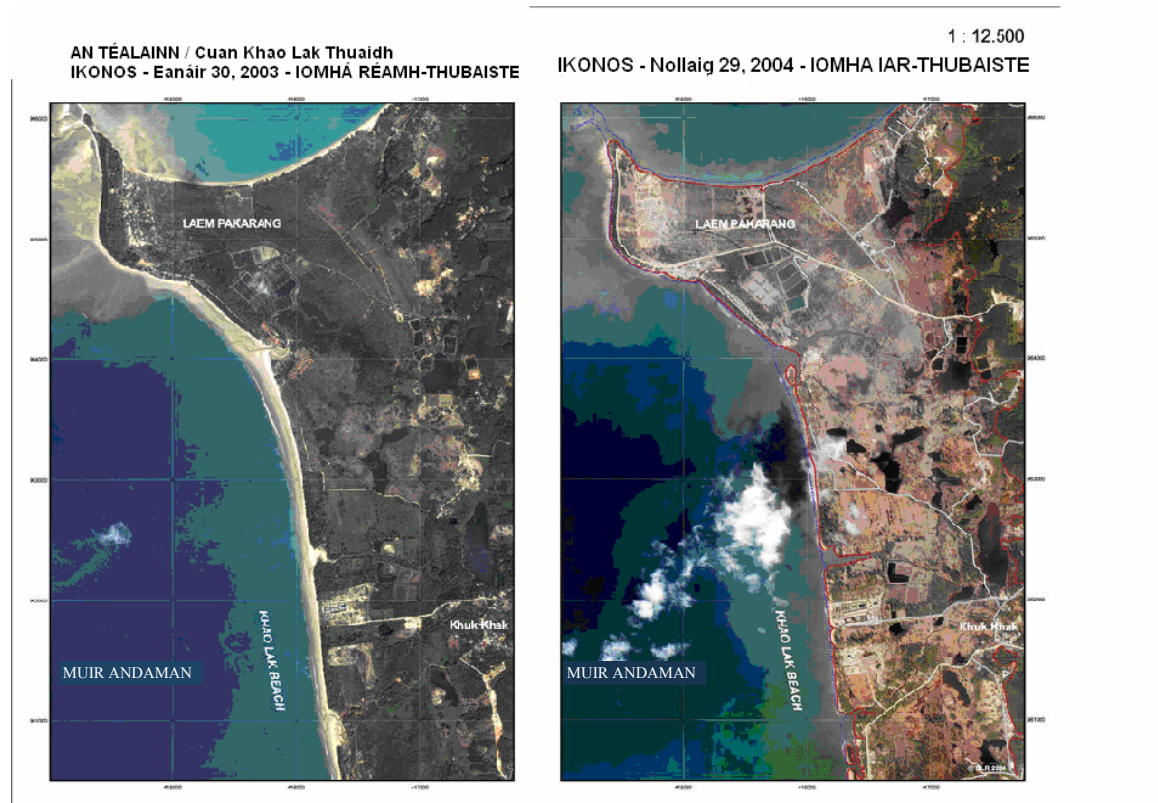
Scrúdaigh an léaráid de bholcán a thaispeántar thuas.

Bain úsáid as na téarmaí seo a leanas **chun na bearnaí ar an léaráid a líonadh:**

- Craos
- Cón tánaisteach
- Scamall luathreamháin
- Cráitéar
- Seomra magma

[10]

4. Íomháineachas Satailíte

Léiríonn na híomhánna satailíte a thaispeántar anseo ceantar sa Téalainn roimh tsunami na Nollag 2004 agus ina dhiaidh.

(i) Cad is tsunami ann? _____

(ii) Ainmnigh cúis amháin le tsunami: _____

(iii) Ainmnigh trí fhadhb a raibh an tsunami ina chúis leo sa Téalainn.

Fadhb 1:

Fadhb 2:

Fadhb 3:

5. Cineálacha carraige

Léiríonn an fótagraf thuas tírdhreach cáiliúil basailt in Éirinn.

Roghnaigh an freagra ceart as **gach** ceann de na ráitis thíos agus scríobh do fhreagra sa spás atá ann dó.

(i) Is **bruthcharraig / carraig dhríodair / carraig mheiteamorfach** í an charraig seo:

(ii) Fuaráonn basalt **go domhain faoi / gar do dhromchla an domhain**:

(iii) Fuaráonn basalt **go tapa / go mall**: _____

(iv) Carraig **gharbhghráinneach / mhínghráinneach** atá sa charraig seo:

(v) Glacadh an fótagraf seo i gConamara / ag Clochán an Aifir / i mBoirinn:

[10]

6. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo. Ríomh (ina chiliméadair chearnacha) neasachar sliocht iomlán na léarscáile:

[10]

7. Léarscáil na Suirbhéireacht Ordanáis

Scrúdaigh léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo. Sainithin an **seaniarsma** a thaispeántar ag gach ceann de na tagairtí eangaí seo a leanas:

- (i) **V892904** _____
- (ii) **V949887** _____
- (iii) **V988924** _____
- (iv) **V878908** _____
- (v) **V977871** _____

[10]

8. Aerfótagraf

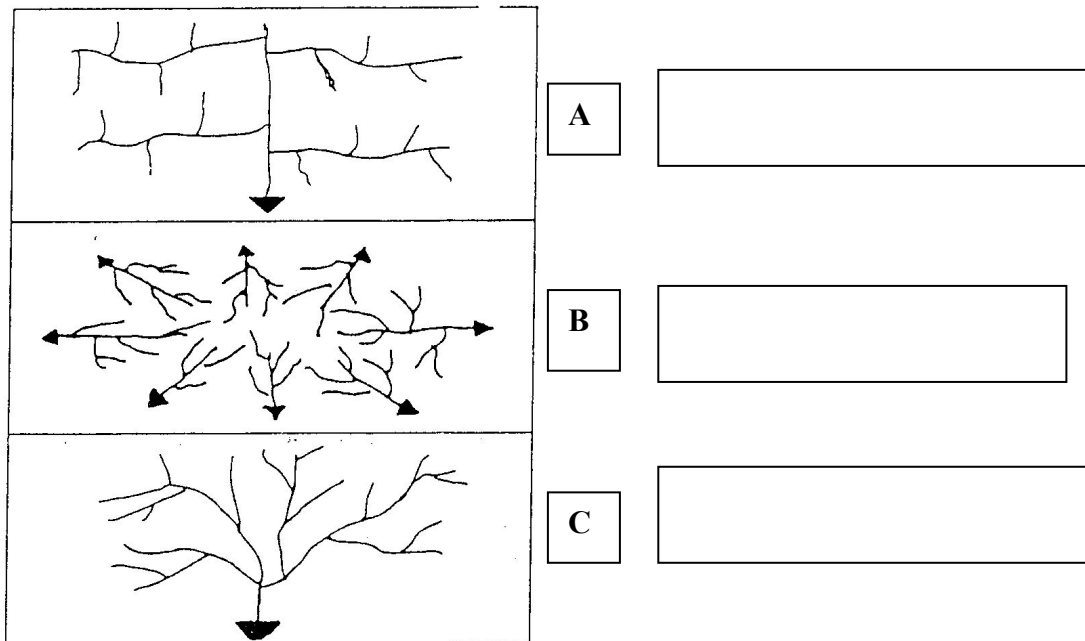
Scrúdaigh an t-aerfótagraf de Chill Airne atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

- (i) An fótagraf **ceartingearach** nó fótagraf **sceabhach** é? _____
- (ii) Agus an ghnáthnodaireacht á húsáid agat (e.g. Cúlra ar Dheis, etc. . . .), luaigh suíomh **dhá** shéipéal atá ar an bhfótagraf:
Séipéal 1: _____
Séipéal 2: _____
- (iii) Luaigh buntáiste **amháin** a bhaineann leis an bhfótagraf thar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis chun séipéil a thaispeáint.

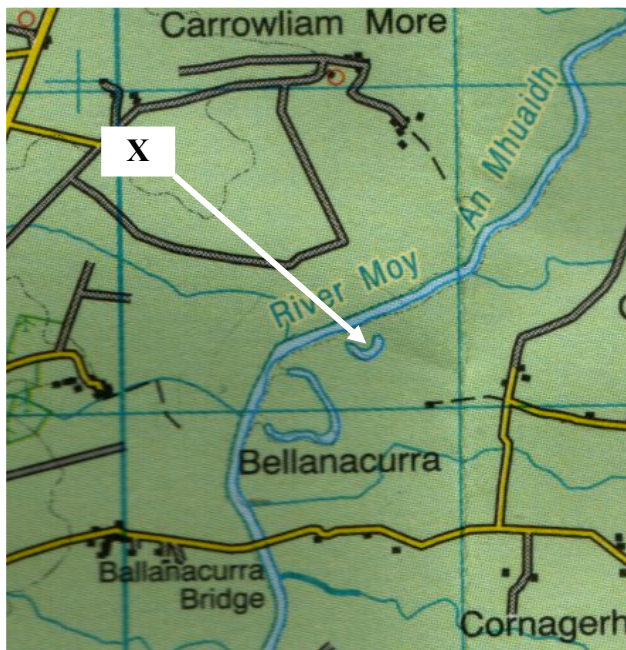
[10]

9. Aibhneacha

- (a) Scrúdaigh an Léaráid thíos. Ainmnigh **GACH** ceann de na trí ghréasán abhann sna boscaí a ghabhann leo:

- (b) Taispeántar gleann abhann ar shliochtléarscáil seo na Suirbhéireachta Ordanáis.

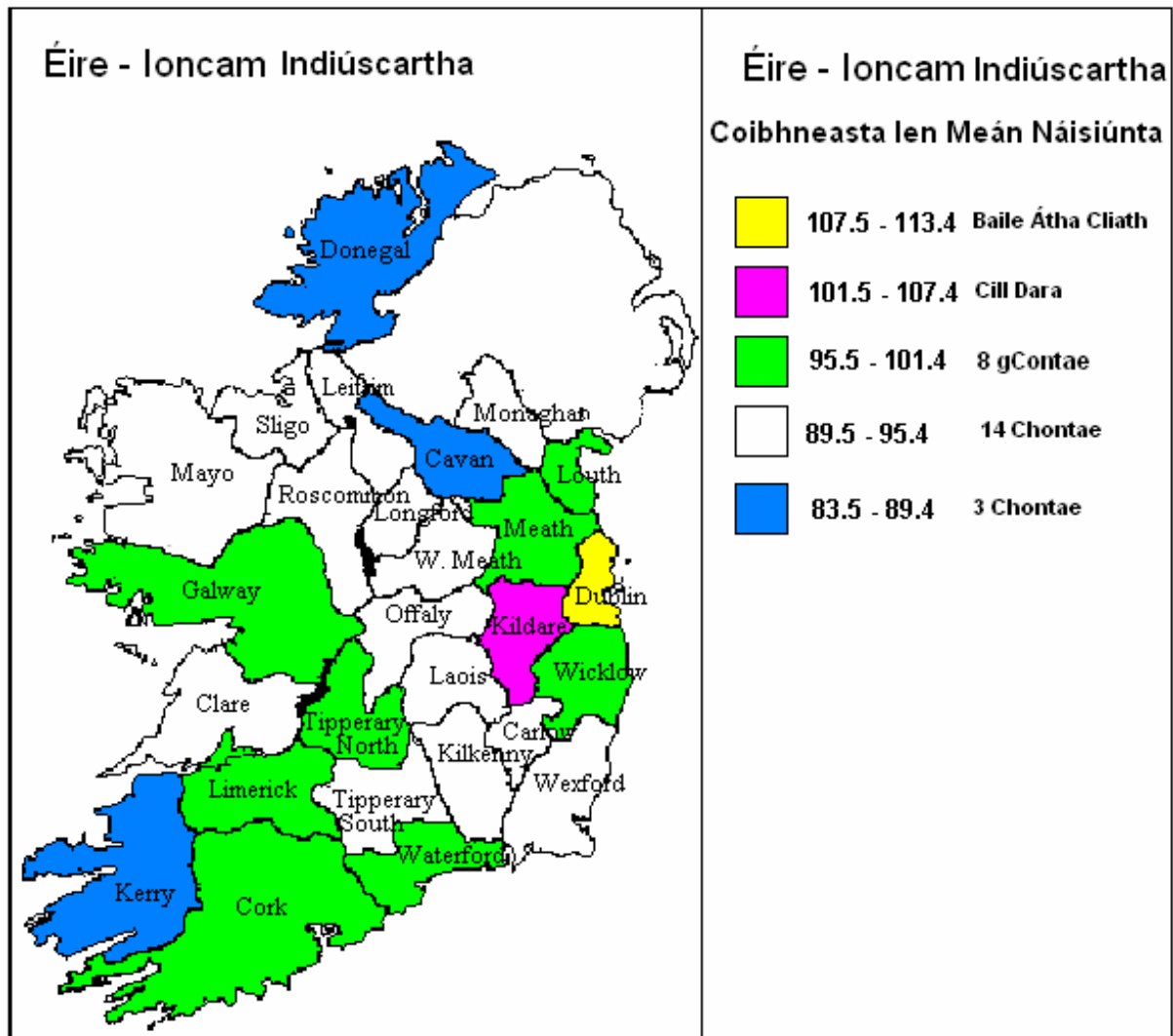
- (i) Cé acu **cúrsa uachtarach**, **cúrsa meánach** nó **cúrsa íochtarach** abhainn na Muaidhe a thaispeántar ar shliochtléarscáil na S.O?

- (ii) Cén t-**ainm** a thugtar ar an ngné atá marcáilte le X ar an léaráid?

[10]

10. Éire

Taispeánann an léarscáil thíos an t-ioncam indiúscartha teaghlaigh in aghaidh an duine in Éirinn sa bhliain 2002.

(a) Sainaithin an contae ina bhfuil an t-ioncam indiúscartha is airde.

(b) Ainmnigh na **trí** chontae ina bhfuil an t-ioncam indiúscartha is ísle.

(i) _____ (ii) _____ (iii) _____

(c) Ainmnigh cúis **amháin** a bhfuil ioncam indiúscartha chomh híseal sin sna contaetha sin.

[10]

11. Réigiúin

Is eagraíocht í an Eagraíocht um Chomhar Eacnamaíochta agus Forbartha (ECEF/OECD) a chuireann comhairle ar 30 ceann de na náisiúin is mó tionscal ar domhan. Tá a cuid ball liostaithe thíos:

An Astráil	An Fhionlainn	Éire	An Ísiltír	An Spáinn
An Ostair	An Fhrainc	An Iodáil	An Nua-Shéalainn	An tSualainn
An Bheilg	An Ghearmáin	An tSeapáin	An Iorua	An Eilvéis
Ceanada	An Ghréig	An Chóiré	An Pholainn	An Tuirc
Poblacht na Seice	An Ungáir	Lucsamburg	An Phortaingéil	An Ríocht Aontaithe
An Danmhairg	An Íoslainn	Meicsiceo	An tSlóvaic	SAM/USA

Liostaigh **cúig** thír ón tábla thuas **nach** bhfuil san Eoraip.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____
- (v) _____

[10]

12. Gnéithe den Chreimeadh

Is mar thoradh ar ghníomhaíocht oighir, abhann nó farraige a tharla ann do na gnéithe seo a leanas. I gcás gach ceann de na gnéithe atá liostaithe luaigh cé acu ceann de na hoibrithe (oighear, aibhneacha nó farraige) a d'fhoirmigh í.

GNÉ

FOIRMITHE AG

Eas

Speir chomhthrasnach

Eiscir

Poll séideáin

Coire/Cirque

[10]

CUID A DÓ – CEISTEANNA STRUCHTÚRTHA – 300 MARC

Ní mór d'iarrthóirí tabhairt faoi **THRÍ** cheist, mar seo a leanas:

- **Dhá** cheist as Roinn 1
- Ceist **amháin** as Roinn 2

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA FHREAGARLEABHAR

ROINN 1 – CROÍCHÚRSA

NÓ MÓR duit tabhairt faoi **DHÁ** cheist:

CEIST AMHÁIN as **Patrúin agus Próisis sa Timpeallacht Fhisiceach**

AGUS

CEIST AMHÁIN as **Tíreolaíocht Réigiúnach**

Ceist 1

A. LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

Scrúdaigh an sliochtléarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar atá cuimsithe sa sliocht.

Marcáil agus **ainmnigh** iad seo a leanas ar an tsracléarscáil:

- Abhainn na Fleisce
- Loch Ribíneach nó Slabhrach
- Láthair Chatha
- Tearmann Dúlra
- Limistéar de Choillearnach Nádúrtha

(30 Marc)

B. PRÓISIS DROMCHLA

Roghnaigh ceann **amháin** ar bith de na próisis dromchla seo a leanas:

- Gníomhaíocht farraige/mhuirí
- Gníomhaíocht abhann
- Oighearobriú
- Ollghluaiseacht

Mínigh le cabhair léaráidí foirmíocht **dhá** thírghné ar bith in Éirinn arb é an próiseas a roghnaigh tú ba chúis leis.

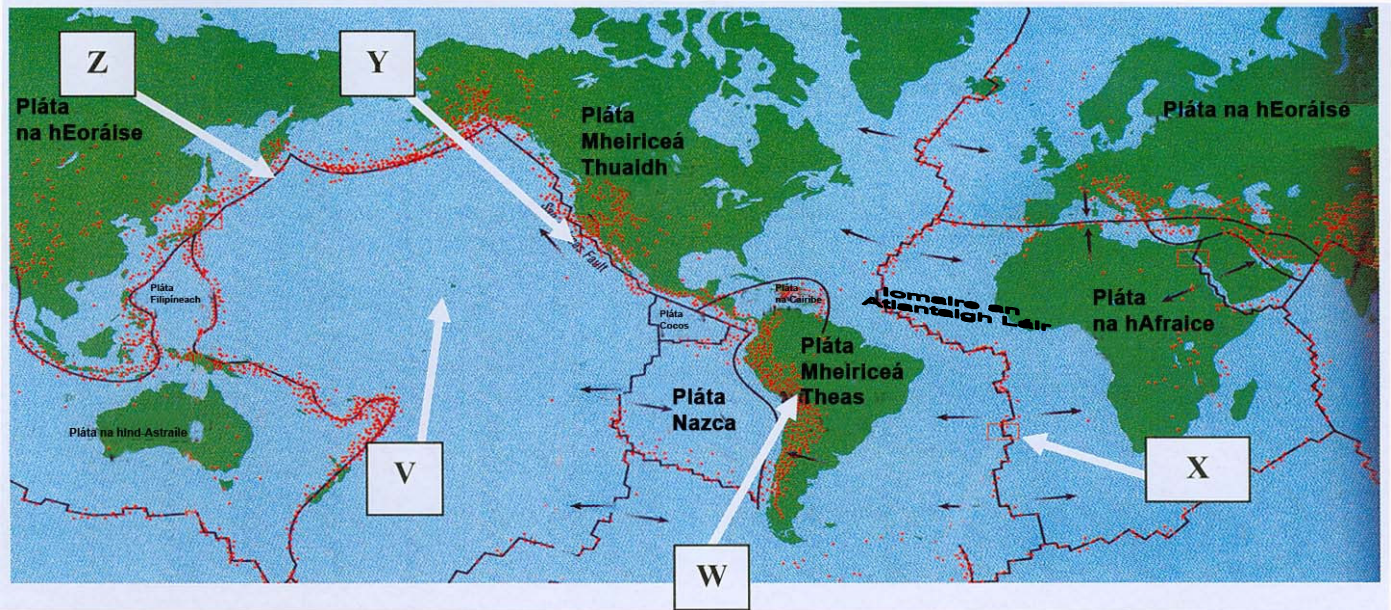
(40 Marc)

C. IDIRGHABHÁIL AN DUINE

Agus tagairt agat do shampla a bhfuil staidéar déanta agat air, mínigh agus déan cur síos ar bhealach **amháin** a ndéanann daoine iarracht próisis abhann **nó** próisis mhuirí/fharraige **nó** ollghluaiseacht a rialú.

(30 Marc)

Ceist 2

A. TEICTEONAIC PHLÁTAÍ

Déan tagairt do na lipéid **V**, **W**, **X**, **Y** agus **Z** ar an léarscáil thuas agus **luaigh i do fhreagarleabhar** cé acu ceann díobh seo a bhfuil gach saighead dírithe air:

- Imeall tógálach
- Imeall scriosach
- Trasimeall / imeall claochlúcháin
- Droim d'Fhillshléibhte
- Spota Te

(30 Marc)

B. PLÁTAÍ AGUS BOLCÁIN

Mínigh le cabhair **sampla** a bhfuil staidéar déanta agat air cén fáth a dtarlaíonn gníomhaíocht bholcánach ag imill na bplátaí.

(30 Marc)

C. CREATHANNA TALÚN

Léigh an tuairisc thíos agus freagair na ceisteanna ina dhiaidh **i do fhreagarleabhar**:

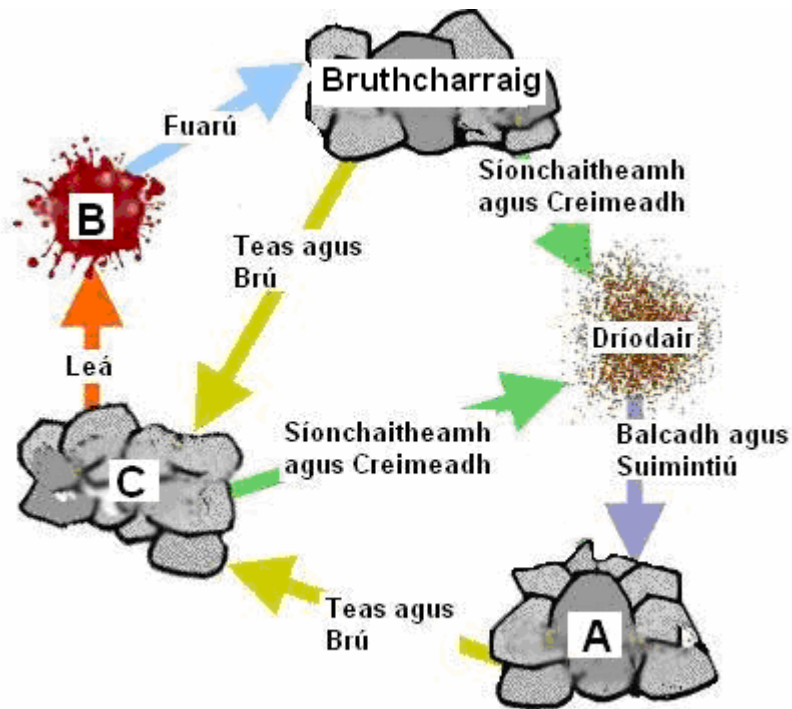
“De réir oifigigh de chuid na Pacastáine, mharaigh an creathán talún, a raibh méid 7.6 ann, 87,000 duine agus d’fhág 3.5 milliún duine gan dídean. Measann na Náisiúin Aontaithe go bhfuil 2.5 milliún duine ina gcónaí i bpubaill (i gcampaí) taobh thíos de 5,000 troigh, agus go bhfuil daoine eile i gcontúirt fós i limistéir níos airde, áit a bhfuil sé deacair ar héileacaptair agus ar thrucaílí teacht orthu i ngeall ar an sneachta agus ar an mbáisteach.”

Tuairisc leis an *Boston Herald*

- Cé chomh láidir agus a bhí an creathán (crith) talún?
- Cé mhéad duine atá gan dídean?
- Mínigh cén fáth a ndearna an creathán talún an oiread sin damáiste sa limistéar ardaithe a bhfuil cur síos air sa tuairisc.

(40 Marc)

Ceist 3

A. AN TIMTHRIALL CARRAIGE

Agus tagairt agat do na boscaí a bhfuil na lipéid A, B agus C orthu ar an léaráid thuas den Timthriall Carraige luaigh **i do fhreagarleabhar** cén litir a sheasann dóibh seo:

- Carraig Dhríodair
- Carraig Mheiteamorfach
- Magma

(30 Marc)

B. RÉIGIÚIN CHARST

Cad é an príomhchineál carraige atá le fáil i réigiúin charst?

Déan cur síos mion ar conas a fhoirmítear an cineál sin carraige.

(30 Marc)

C. RÉIGIÚIN CHARST

Mínigh le cabhair léaráidí conas a foirmíodh **dhá thírghné ar bith faoi thalamh** atá le fáil i réigiún carst.

(40 Marc)

TÍREOLAÍOCHT RÉIGIÚNACH
Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 4

Léiríonn na figiúirí thíos réigiúin turasóireachta na hÉireann ar thug turasóirí intíre cuairt orthu sa bhliain 2004.

2004 - Réigiúin ar Tugadh Cuairt Orthu – Laethanta Saoire Intíre (%)

	2004
Baile Átha Cliath	13.9
Lár na tíre – an tOirthear	12.5
An tOirdheisceart	15.9
An tIardheisceart	20.4
An tSionainn	11.3
An tIarthar	17.9
An tIarthuaisceart	8.1

A. ÉIRE – LAETHANTA SAOIRE INTÍRE

Bain úsáid as grafpháipéar chun graf a tharraingt a léireoidh na sonraí sa tábla thuas.

(30 Marc)

B. RÉIGIÚN EORPACHA

Agus tagairt agat do réigiún Eorpach **amháin** ar bith a bhfuil staidéar déanta agat air, tabhair, agus mínigh go mion, **dhá** chúis a bheadh ag turasóirí le cuairt a thabhairt ar an réigiún.

(40 Marc)

C. RÉIGIÚN NEAMH-EORPACH

Déan cur síos ar an tionchar a imríonn an Aeráid **nó** an Tírdhreach Fisiceach ar fhorbairt na turasóireachta i réigiún Neamh-Eorpach Ilchríochach **nó** i réigiún neamh-Eorpach Fo-Ilchríochach ar bith a bhfuil staidéar déanta agat air.

(30 Marc)

Ceist 5

A. ÉIRE – RÉIGIÚIN

Tarraing sracléarscáil d'Éirinn.
Marcáil agus ainmnigh iad seo uirthi:

- **Dhá** réigiún chontrártha
- Cathair nó baile mór **amháin** i ngach **réigiún** díobh

(30 Marc)

B. RÉIGIÚIN EORPACHA

Mínigh an tábhacht a bhaineann le ceann **amháin** de na tionscail phríomhúla thíos i ngeilleagar réigiúin Eorpaigh ar bith a bhfuil staidéar déanta agat air.

- An Talmhaíocht
- An Fhoraoiseacht
- An Iascaireacht
- An Mhianadóireacht/ Tionscal an Fhuinnimh

(30 Marc)

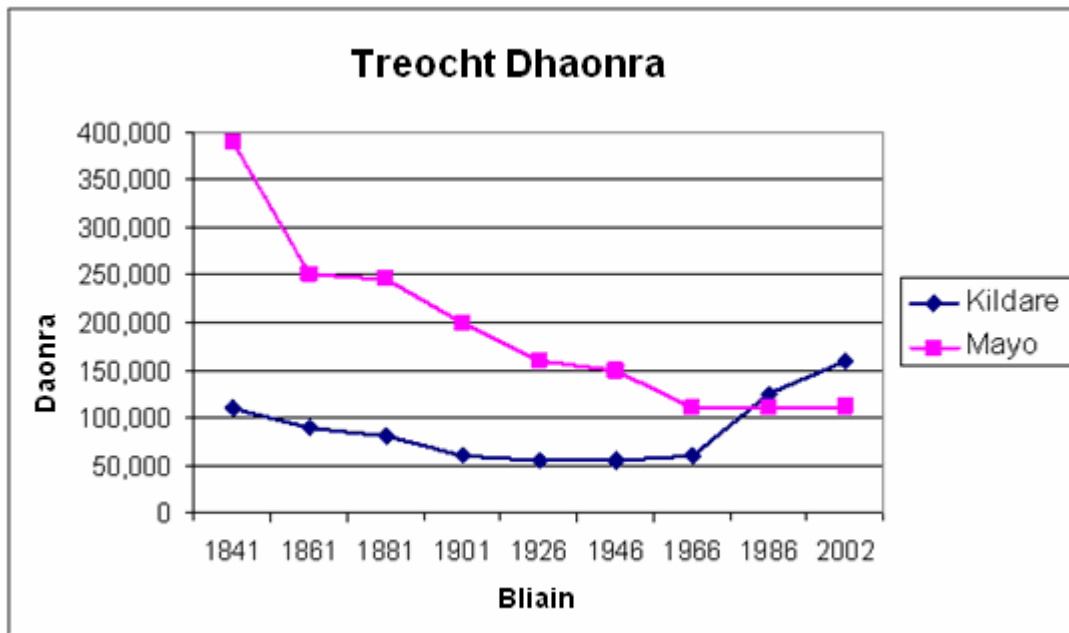
C. RÉIGIÚIN NEAMH-EORPACHA

Agus tagairt agat do réigiún Neamh-Eorpach Ilchríochach nó do réigiún Neamh-Eorpach Fo-Ilchríochach a bhfuil staidéar déanta agat air:

Déan cur síos ar **dhá** thoisce a d'imir tionchar ar fhorbairt na tionsclaíochta ann.

(40 Marc)

Ceist 6

A. TREOCHT AN DAONRA

Scrúdaigh an tábla thuas a thaispeánann daonra Mhaigh Eo agus Chill Dara ó 1841.

- (i) I ndiaidh cén bhliain daonáirimh ar tháinig athrú suntasach ar threocht an daonra i gCill Dara?
- (ii) Cén bhliain daonáirimh ina ndeachaigh daonra Chill Dara os cionn dhaonra Mhaigh Eo den chéad uair?
- (iii) Mínigh go hachomair **dhá** chúis le méadú an daonra i gcroílímistéir mar Chill Dara.

(30 Marc)

B. RÉIGIÚN EORPACHA

Agus tagairt agat do **dhá** réigiún Eorpacha atá contrártha le chéile, mínigh na difríochtaí atá eatarthu faoi cheann **amháin** de na ceannteidil seo a leanas:

- Aeráid
- Patrúin daonra
- Foinsí fuinnimh
- Tionscail Déantúsaíochta

(40 Marc)

C. RÉIGIÚN NEAMH-EORPACHA

I gcás réigiún Neamh-Eorpach Ilchríochach nó réigiún Neamh-Eorpach Fo-Ilchríochach a bhfuil staidéar déanta agat air, déan cur síos achomair ar **dhá** thoisic a d'imir tionchar ar fhorbairt na talmhaíochta **nó** na tionsclaíochta sa réigiún.

(30 Marc)

ROINN 2 – ROGHNACH

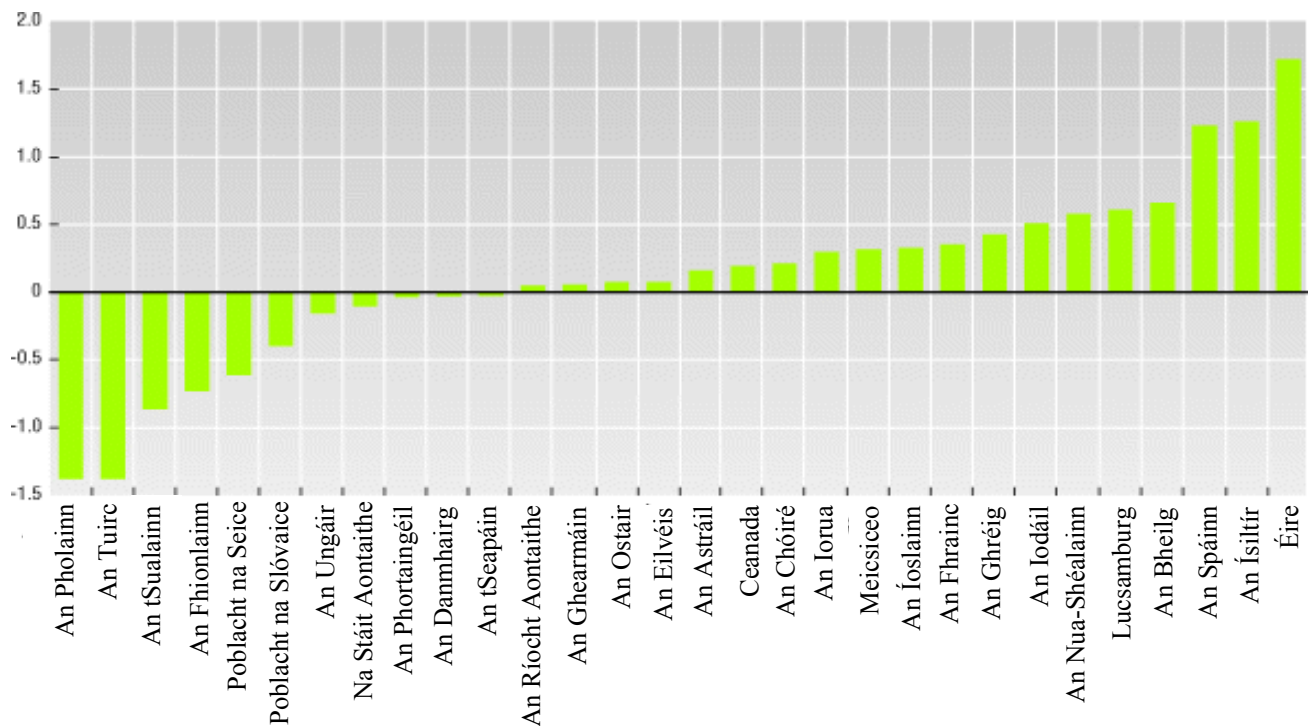
NÍ MÓR duit tabhairt faoi cheist AMHÁIN

AS

- **Patrúin agus Próisis i nGníomhaíochtaí Eacnamaíocha**
- **NÓ**
- **Patrúin agus Próisis sa Timpeallacht Dhaonna**

PATRÚIN AGUS PRÓISIS I nGNÍOMHAÍOCHTAÍ EACNAMAÍOCHA
Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 7

A. RÁTA FOSTAÍOCHTA

Léiríonn an tábla thuas an fás sa ráta fostaíochta sa tréimhse 1990-2003. (OECD)

- (i) Cén tír ina raibh an méadú ba lú ar an ráta fostaíochta sa tréimhse sin?
- (ii) Cén dá thír ina raibh an titim ba mhó sa ráta fostaíochta sa tréimhse sin?
- (iii) Cén tír ina raibh an méadú ba mhó ar an ráta fostaíochta sa tréimhse sin?

(30 Marc)

B. AERFÓTAGRAF

Scrúdaigh an t-aerfótagraf atá in éineacht leis an bpáipéar seo. Samhlaigh go bhfuil mar thasc agat suíomh oiriúnach a aimsiú do chuideachta a dhéanann bogearraí ríomhaireachta.

- (i) Luaigh go soiléir cá suífeá an mhonarcha agus bain úsáid as an ngnáthnodaireacht (e.g. Cúlra ar Dheis, etc. ...)
- (ii) Míneigh cúis **amháin** i bhfabhar an tsuímh seo agus cúis **amháin** ina aghaidh.

(30 Marc)

C. CUIDEACHTAÍ ILNÁISIÚNTA

Tá cuid mhaith cuideachtaí ilnáisiúnta tar éis iad féin a lonnú in Éirinn le blianta beaga. Míneigh go hiomlán **dhá** chúis a bhfuil Éire chomh mealltach sin do chuideachtaí dá leithéid.

(40 Marc)

Ceist 8**A. TÁSCAIRÍ FORBARTHA**

Scrúdaigh an tábla thíos a dhéanann tagairt do thír Fhorbartha agus do thír i mBéal Forbartha.

Táscaire	Tír A	Tír B
Achar	923,768 cm.cr.	70,280 cm.cr.
Daonra	129,934,911	4,015,676
OTI (GDP) in aghaidh an duine	\$840	\$31,900
Ionchas Saoil	50.6	77.6
Ráta Litearthachta	57.1%	77.6%
Ráta Beireatais (in aghaidh an mhíle)	39.22	14.47
Ráta Báis (in aghaidh an mhíle)	14.10	7.85
Fás Daonra	2.54%	1.16%
Ráillí Traenach sa tír	3,557 km	3,312 km
Pointe is Airde	2,419 m	1041 m

- (i) Luaigh cén tír – A nó B – atá i **mbéal forbartha**.
- (ii) Liostaigh **dhá** tháscaire ón tábla a chuidigh leat cinneadh a dhéanamh.
(30 Marc)

B. AN tAONTAS EORPACH

Bhí baint mhór ag ballraíocht san AE le forbairt eacnamaíoch na hÉireann.
Déan cur síos ar **dhá** bhealach ina ndeachaigh ballraíocht san AE chun leasa d'Éirinn.
(40 Marc)

C. RÉIGIÚIN I mBÉAL FORBARTHA

D'fhulaing roinnt tíortha atá i mbéal forbartha go mór i ngeall ar an gcoilíniú san am atá caite.
Agus tagairt agat do **thír nó réigiún ar leith** a bhfuil staidéar déanta agat air, déan cur síos ar **dhá** bhealach inar chuir an coilíniú srian le forbairt an réigiúin sin.
(30 Marc)

Ceist 9**A. CO₂ SAN ATMAISFÉAR – ÉIRE**

Déanann an tábla thíos tagairt don mhéid CO₂ atá san atmaisféar in Éirinn.

Bliain	1980	1985	1990	2000	2002
Tonnaí méadracha in aghaidh an duine	7.7	7.5	8.7	11.2	10.9

Bain úsáid as grafpháipéar chun graf a tharraingt a léireoidh na sonraí atá sa tábla thuas.

(30 Marc)

B. BREOSLAÍ IONTAISEACHA

- (i) Ainmnigh **dhá** bhreosla iontaiseacha.
- (ii) Tá breoslaí iontaiseacha ina gcúis le cuid mhaith damáiste don timpeallacht, an téamh domhanda agus an bháisteach aigéadach, mar shampla. Mínigh cad is cúis leis an téamh domhanda **nó** leis an mbáisteach aigéadach agus déan cur síos ar a t(h)ionchar ar an timpeallacht.

(40 Marc)

C. GNÍOMHAÍOCHTAÍ AN DUINE AGUS AN TIMPEALLACHT

Is féidir le gníomhaíochtaí eile an timpeallacht a chur i gcontúirt. Orthu sin tá:

- Ró-iascaireacht
- Ollturasóireacht
- Dúshaothrú ar acmhainní fuinnimh
- Díchoilltiú
- Fairsingiú fásaigh

Scrúdaigh an bhagairt a dhéanann gníomhaíocht **amháin** agus i do fhreagra:

- (i) Déan cur síos ar an bhfadhb a chruthaítear.
- (ii) Tabhair breac-chuntas ar réiteach féideartha **amháin** ar an fhadhb sin.

(30 Marc)

Ceist 10.

Scrúdaigh an t-aerfótagraf atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

A. AERFÓTAGRAF

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar san fhótagraf. Ar do sracléarscáil **marcáil** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Carrchlós mór
- Patrún na sráideanna
- Limistéar coillearnaí
- An Lárcheantar Gnó
- Limistéar de shraitheanna tithe a bhfuil gairdín acu

(30 Marc)

B. CRIOSANNA GLASA

Central Park, Nua-Eabhrac sa gheimhreadh.

Is sampla de chrios talamhúsáide taobh istigh de chathair í páirc mar seo. Míinigh go hiomlán **dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach criosanna glasa dá leithéid a chaomhnú taobh istigh de bhailte móra agus/nó de chathracha.

(30 Marc)

C. LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

Scrúdaigh an sliochtléarscáil S. O. 1:50000 seo de **Chill Airne** atá in éineacht leis an bpáipéar seo agus freagair iad seo a leanas:

- Ainmnigh, agus tabhair suímh, **dhá** phatrún de lonnaíochtaí tuaithe ar an léarscáil.
- Míinigh go mion forbairt patrúin **amháin** atá roghnaithe agat.

(40 Marc)

Meastacháin ar Dhaonra agus ar Imirce na hÉireann

An Bhliain dar críoch Aibreán	Athrú Nádúrtha (000)	Inimircigh (000)	Eisimircigh (000)
1987	29.0	17.2	40.2
1989	22.6	26.7	70.6
1991	22.0	33.3	35.3
1993	20.0	34.7	35.1
1995	17.2	31.2	33.1
1997	19.0	44.5	25.3
1999	21.2	48.9	31.5
2001	24.8	59.0	26.2
2003	31.9	50.5	20.7
2005	33.5	70.0	16.6

A. DAONRA AGUS IMIRCE – ÉIRE

Bain úsáid as na figiúirí ón tábla thuas chun na ceistanna seo a leanas a fhreagairt **i do fhreagarleabhar**.

- (i) Cén bhliain ina raibh an inimirce níos mó ná an eisimirce den chéad uair?
- (ii) Ríomh an difríocht idir an inimirce agus an eisimirce in 2005.
- (iii) Cén bhliain inar bhain an eisimirce an pointe is airde amach?

(30 Marc)

B. ÉIRE – INIMIRCE

Mínigh **dhá** chúis ar tháinig méadú ar an inimirce go hÉirinn le deireanas.

(30 Marc)

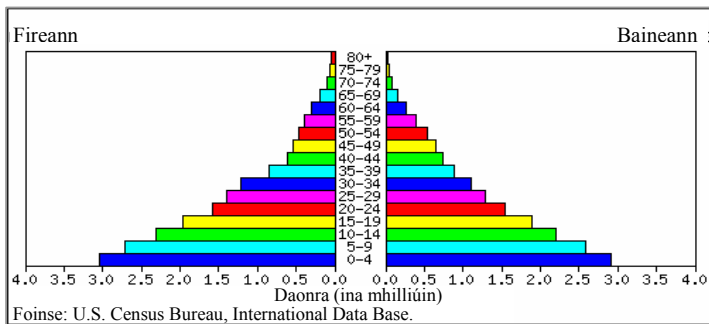
C. DÍDEANAITHE

- (i) Déan cur síos ar **dhá** fhadhb a bhíonn ag dídeanaithe nuair a lorgaíonn siad dídean (áit shábháilte) i dtír nua ar nós na hÉireann.
- (ii) Mínigh **dhá** bheart a d'fhéadfadh rialtais a dhéanamh chun cabhrú le dídeanaithe na fadhbanna sin a réiteach.

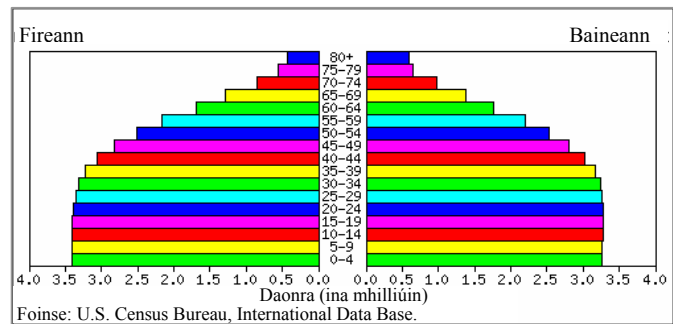
(40 Marc)

Ceist 12

An tSúdáin 2000

An tSúdáin 2050

A. STRUCHTÚR DAONRA

Déan staidéar ar na pirimidí daonra thuas. Déan cur síos ar **dhá** dhifríocht idir an struchtúr i 2000 agus an struchtúr measta do 2050.

(30 Marc)

B. RÓDHAONRA

- (i) Mínigh cad is ciall le 'ródhaonra'.
- (ii) Mínigh **dhá** thoradh ag an ródhaonra ar réigiún no ar thír a bhfuil staidéar déanta agat air/uirthi.

(30 Marc)

C. FADHBANNA UIRBEACHA

Bain úsáid as samplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu agus abair cén difríocht a bheadh idir fadhbanna uirbeacha sa Domhan Forbartha agus fadhbanna uirbeacha sa Domhan i mBéal Forbartha.

(40 Marc)

LEATHANACH BÁN